

២ - រឿងដើមកំណើតសត្វផ្សេងៗ

កាលពីព្រេងនាយ ជាយូរលង់ណាស់មកហើយ មានដើមជ្រៃធំមួយមានមែកត្រសុត្រសាយសាខា មហាជន នៅភូមិជិតខាងគេរាប់កោតខ្លាចរុក្ខជាតិនេះណាស់ ក្នុងសម័យនោះ ។ គេធ្វើខ្ទមមានរូបចម្លាក់ថ្មជាភេទប្រុស ១ ស្រី ១ ដាក់ឱ្យអង្គុយលើជើងថ្មក្នុងខ្ទមនោះ គេតែងតែប្លែងប្លែងស្រន់ថ្វាយក្រយាបូជាសុំសេចក្តីសុខ ក៏ធ្លាប់បានសុខ រៀងមកគេសន្មតថា អ្នកតាចាស់ស្រុក ។

មានរុក្ខជាតិមួយមានអាយុវែងមិនដឹងជាប៉ុន្មានឆ្នាំមនុស្សយើងទេ បិតនៅលើដើមជ្រៃធំនោះជាស្តេចនៃលើ ។ យូរទៅមានស្រ្តីម្នាក់មកចាប់បដិសន្ធិ ជាកូនអ្នកស្រុកដែលរាប់អានដើមរុក្ខជាតិនោះ លុះធំពេញដំទង់ឡើងដល់រដូវ ដែលត្រូវសែនព្រេនថ្វាយក្រយាបូជាអ្នកតាចាស់ស្រុក នាងនោះក៏ទូលថាសន់ចំណីថាទៅសែនជួសឱ្យពុកម្តាយ ។ រុក្ខទេវតាក្រឡេកឃើញចេះតែមានចិត្តអាណិតអាសូរ ស្រឡាញ់នាងនោះហាក់ដូចជាព្រាត់គ្នាពីកាលណាមក ហើយទើបនឹង បានជួបមុខគ្នាថ្មីៗ រុក្ខទេវតានោះកាន់តែរឹតកើតចិត្តអាណិតនាងខ្លាំងណាស់ ទ្រាំពុំបានក៏ហោះទៅ សួរព្រះឥន្ទ្រទ្រង់រំពឹងដោយញាណទិព្វទៅឃើញថា នាងនោះកាលពីជាតិមុនជាប្រពន្ធរុក្ខទេវតានេះបានកសាង ប្រាថ្នាជាមួយគ្នាមកថា "ទោះបីទៅកើតជាតិណា ភពណាសុំឱ្យជួបបានជាប្តីប្រពន្ធនឹងគ្នាពុំឃ្លាតគ្រប់ៗជាតិ លុះ ចាស់រៀងៗខ្លួនរុក្ខទេវតានោះ សុំលាទៅបួសជាតាបសអស់មួយជីវិតដោយខ្លួនពីគ្នាទៅ ។ តាបសមកកើតជារុក្ខទេវ តានេះ ប្រពន្ធទៅកើតជានាងទេពធីតា មកកើតជិតទឹកនៃដៃលទៅតាជាប្តីនៅ ។ មកពីមាននិស្ស័យពីជាតិមុន យ៉ាងនេះ ទើបបណ្តាលឱ្យរុក្ខទេវតាចេះតែស្រឡាញ់អាណិតអាសូរនាង ។ តែមកពីរុក្ខទេវតានោះមានពៀរ ដែលគេច ទៅបួសចោលប្រពន្ធ ឱ្យព្រួយទុក្ខវេទនា លុះអស់សង្ខារទៅមិនឱ្យជួបមុខ បានជាច្យុតទៅកើតជាមនុស្សវិញ មិនជួប គ្នា ។ ព្រះឥន្ទ្រសំដែងប្រាប់រុក្ខទេវតាដូចរៀបរាប់មកនោះ ។ រុក្ខទេវតាបានដឹងសព្វគ្រប់ហើយ ក៏លាព្រះឥន្ទ្រមកវិញ គិតពិចារណាថា "ឥឡូវនឹងទៅថ្វាយបង្គំលាព្រះឥន្ទ្រធារាជសុំច្យុតទៅកើតជាមនុស្សឃើញថាជាការមិនគួរព្រោះ ប្រពន្ធទៅកើតធំពេញក្រមុំទៅហើយៗ សង្ខាររបស់មនុស្សខ្លីណាស់មិនដូចទេវតាទេ" ។ ទេវតាគិតចុះគិតឡើងមិន ឆ្កុះមិនឆ្កាយត្រង់ណាសោះ ហេតុតែមានពៀរដែលគេចទៅបួសជាតាបស មិនឱ្យឃើញមុខត្រាតែសូន្យសង្ខាររៀងខ្លួន ។ រុក្ខទេវតាព្រួយខ្លាំងណាស់ក៏ប្រថុយប្រាណប្រថានព្រេងថា ណើយចុះអញទៅប្រាប់ប្រពន្ធឱ្យដឹងថា ខ្លួនអញជាប្តី ជាគូព្រេងទៅចាប់ជាតិ រុក្ខទេវតានាងឥតមានគូព្រេងទៀតទេ បើនាងបានដឹងថាខ្លួនអញជាប្តីនាង មុខជាលែងយក ប្តីមួយជាតិនេះ ហើយគិតស្រេចពេលរាត្រីស្ងាត់ ក៏និម្មិតខ្លួនធ្វើជាពស់ថ្លាន់ចូលទៅឱបរឹតនាង ៗ ភ្ញាក់ឡើងបម្រះពុំ រួចពស់ថ្លាន់និយាយល្ងង់លោមសព្វគ្រប់មិនជឿថា បើប្តីជារុក្ខទេវតាហេតុម្តេចក៏មកជាពស់ថ្លាន់ដូច្នោះវិញ។ រុក្ខទេវតា ជាប្តីថា បើនាងមិនជឿបងៗ នឹងប្រែរូបឱ្យនាងមើល ។ រុក្ខទេវតាក៏ផ្លាស់រូបជាទេវតាវិញភ្លាមៗ នាងក្រឡេកឃើញក៏ ស្រឡាញ់ពេញចិត្តជឿជាក់ថា ប្តីខ្លួនជាទេវតាមែនព្រោះរកមនុស្សណានឹងឱ្យល្អដូចពុំបាន ។ រុក្ខទេវតានិយាយប្រាប់ នាងថា ខ្លួនបងបើមិននិម្មិតខ្លួនជាសត្វបែបនេះទេ មិនអាចមកនៅជិតនាងបានឡើយ ត្រូវនិម្មិតរូបជាសត្វផ្តេសផ្តាស ទើបនៅជាមួយនាងបាន ។ និយាយចប់និម្មិតខ្លួនជាពស់ថ្លាន់វិញ ។ ពស់ថ្លាន់នេះគ្រាន់តែនៅជាមួយនាងប៉ុណ្ណោះ ទេ ។ ប៉ុន្តែមិនដែលរួមសំរាសជាមួយនឹងនាងនោះឡើយ ហើយហាមប្រពន្ធថា កុំនិយាយប្រាប់ម៉ែឪ បងប្អូននិងអ្នក

ស្រុកឱ្យដឹងថា ជាទេវតាឱ្យថាតែពស់ថ្លាន់ ។ ពេលថ្ងៃមិននៅជាមួយនាងទេ បងមកលេងតែយប់ៗ សឹមផ្លាស់រូប ជាទេវតាឱ្យឃើញម្តងៗ ។ ជិតភ្លឺហើយ ព្រមព្រៀងនិយាយគ្នា ឱពុកម្តាយចូលទៅមើលឃើញពស់ថ្លាន់ពេនទ្រូលពេញ ល្ងែងផ្ទះ ក៏ភ្ញាក់ច្រឡោតស្រែក រុក្ខទេវតាកៀសខ្លួនបាត់ទៅ ។ ឱពុកម្តាយហៅកូនស្រីមកសួរកូននិយាយសារសព្វ ប្រាប់តាមរឿងពីដើមចប់ដល់ចុង ។ ឱពុកទាល់ប្រាជ្ញាមិនដឹងធ្វើម្តេចក៏ដកដង្ហើមធំ សួរកូនថា "ឥឡូវពស់ថ្លាន់ទេវតា នោះទៅណាបាត់ទៅហើយ" ។ កូនប្រាប់ថា ពេលថ្ងៃមិនមកទេ យប់ទើបមក នាងប្រាប់ឱពុកម្តាយថា "ទេវតាជាប្តី ហាមមិនឱ្យនិយាយប្រាប់គេថាទេវតាទេ ឱ្យថាតែពស់ថ្លាន់ហើយ" ។ លុះពេលរាត្រីស្ងាត់ រុក្ខទេវតាមកដល់ប្រពន្ធ និងមិត្តរូបជាទេវតាឱ្យនាងមើលតាមសេចក្តីសន្យា នាងក៏អុជភ្លើងភ្លឺឡើងស្ទុះទៅឱបប្តី ដោយសេចក្តីមេត្រីស្នេហាគ្នា ឱពុកម្តាយចូលទៅលបមើលឃើញទេវតាល្អណាស់ក៏ស្រឡាញ់ពេញចិត្ត នឹងរុក្ខទេវតានោះក្រែងរុក្ខទេវតាដឹង ឱពុកម្តាយលបមើល ផ្លាស់រូបទៅជាពស់ថ្លាន់វិញភ្លាមឃើញធំទ្រូលពេញបន្ទប់ផ្ទះ ។ ទៀបភ្លឺរុក្ខទេវតាប្រាប់ប្រពន្ធឱ្យ នាំឱពុកម្តាយទៅជីកកំណប់ក្នុងដំបូកមួយបានមាស ប្រាក់ ពេជ្រ កែវកង តុ ថាស ចាន ជញ្ជូនមកដាក់ពេញផ្ទះ ឡើងទៅជាអ្នកមានធំ ។ យូរទៅដឹកជញ្ជូនប្រាប់ដល់អ្នកស្រុកៗ មកមើលឈូឆរឃើញពិតជាពស់ថ្លាន់ពេនទ្រូល នៅ ជាមួយនិងនាង ។

និយាយពីបុរសប្តីប្រពន្ធ មានកូនក្រមុំមួយនៅភូមិផ្សេង ពីនាងមានប្តីពស់ថ្លាន់ទេវតានោះ ចេះតែរំភើបក្នុងចិត្ត នាំប្តីប្រពន្ធសរសើរថា "វាសនាអ្វីគេក៏ល្អម៉្លោះ ពីដើមជាអ្នកក្រដូចគេឯងសោះ ឥឡូវមានផ្ទះធំខ្វាត់ខ្វែងត្រឈឹងត្រឈៃ មាន គោក្របី ដំរី សេះ ខ្ញុំកំដរប្រើគ្រឹកគ្រេងល្បឿនឈ្នះថា ចៅសួស្តីសេដ្ឋី នេះមកពីកូនគេមានប្តីពស់ថ្លាន់ ថ្លាន់ឱ្យ កំណប់ព្រេង" ។ បុរសនោះតូចចិត្តនឹងខ្លួនឯងណាស់ ចេះតែដកដង្ហើមធំ ចេះតែទន្ទេញទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ ប្រពន្ធ ឃើញប្តីកើតទុក្ខដូច្នោះ ក៏និយាយប្រាប់ប្តីថា "ខ្ញុំបានឮចាស់ទុំថានិយាយរៀងៗ មកថាសត្វពស់ថ្លាន់មិនដូចពស់ ទាំងពួងទេ តែមានដំបូកធំៗ ក្នុងព្រៃហើយច្រើន មានពស់ថ្លាន់ទៅព័ទ្ធពេននៅទីនោះ គេថាពស់រក្សាកំណប់ព្រេង" ។ ប្តីថា បើដូច្នោះព្រឹកស្អែកឯង ដាំបាយឱ្យបងពីព្រឹកកុំឱ្យនរណាដឹងបង នឹងដើរស្វែងរកពស់ថ្លាន់ព័ទ្ធដំបូកក្នុងព្រៃធំៗ បើឃើញបងនឹងចាប់យកមកធ្វើប្តីឱ្យកូនយើង" ។ ប្រពន្ធពេញចិត្តក៏ព្រមព្រៀងគ្នា ព្រឹកឡើងដាំបាយវេជ្ជជា សំណុំ ព្រមទាំងទឹកបំពង់ ប្រគល់ឱ្យប្តីៗក៏ដើរស្វែងរកពស់ថ្លាន់ ។

បុរសនោះចូលក្នុងព្រៃធំមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានប្រទះដំបូកមួយធំក្នុងព្រៃទួលមានបន្លាស្អិត និងវល្លិវីមរាម វារ ពាក់ព័ន្ធលើគ្នា ។ បុរសចូលទៅអើតឈ្លោកមើល ឃើញពស់ថ្លាន់ពេនទ្រូលលើក្បាលដំបូក ។ ពស់នោះ តាំងពីនៅ ក្នុងព្រៃដំបូកនោះ អស់កាលជាយូរអង្វែងណាស់មកហើយ វាមិនដែលទៅកាន់ទីណាសោះ ទោះបីអត់ឃ្នានយ៉ាង ណាក៏ស្ងួតទ្រាំនៅក្នុងទីនោះ រូបពស់នោះក៏ទៅជាស្តាំងស្តម អស់កម្លាំងស្ទើរតែកម្រើកខ្លួនមិនរួច ។ បុរសយកឈើ គោះមើល ក៏មិនកម្រើកខ្លួនផងបុរសនោះ នឹកត្រេកអរក្នុងចិត្តណាស់ គិតថាពស់ថ្លាន់នេះច្បាស់ជាមានកំណប់ ហើយ បានជាស្លូតម៉្លោះ" ក៏បោចវល្លិចងទាំងភ្លេងស្រាក់ស្រួតជាប់ ។ ពស់ក៏មិនប៉ុន្មានព្រោះវាស្តាំងស្តមដោយអត់ អាហារមកយូរហើយ ។ បុរសលើកស្ពាយទាំងភ្លេងមកដោយធ្ងន់ខ្លាំងពេក ក៏ចេះតែលប់សម្រាកតាមផ្លូវ ទាល់ ព្រលប់ទើបមកដល់ផ្ទះ ស្រែកហៅប្រពន្ធនឹងកូនក្រមុំពីក្រៅរបងឱ្យទៅជួយទទួល ។ ប្រពន្ធនឹងកូនក្រមុំក៏ចុះរត់ទៅ ទទួលឃើញប្តីឱពុកម្តាយពស់ថ្លាន់ទាំងភ្លេង ក៏ត្រេកអរឥតឱបមា ។ លុះយកមកដាក់ដល់លើផ្ទះ អ្នកប្រាប់ប្រពន្ធ

ថា "ពស់នេះស្លុតណាស់ត្រូវចិត្តបងហើយ បើកាន់ឯងមិនជឿទៅចាប់អង្កែលមើលចុះស្ទើរតែមិនកម្រើក ខ្លួនប្រាណ ផង" ។ ប្រពន្ធលូកដៃទៅពាល់មើលឃើញមិនកម្រើកមែនក៏ចេះតែបបោសអង្កែលសរសើរថា "កូនអើយពណ៌សម្បុរ អ្នកក៏ល្អម៉្លោះទេ ដូចជាគេទើបនឹងទើបមាសថ្មីៗ ។ ទុកជាហូលដែលជាងចេះចងគាតយ៉ាងណា ក៏ល្អមិនដូចអ្នកដែរ" ។ ពស់ថ្លាន់ដោយជាប់ចំណងផង ហើយហៅកម្លាំងនឹងអត់អាហារយូរថ្ងៃផង ក៏ធ្វើតែភ្នែកភ្លឺៗ លទ្ធិអណ្តាតភ្លែមៗ ប្រហែលជាក្នុងចិត្តវាដែលឃ្លាន ប្រុងតែលេបមនុស្ស ។

ប្តីតាំងបង្គាប់ប្រពន្ធនិងកូនក្រមុំឱ្យវាយមាន់ស្លដណ្តាំបាយឱ្យឆាប់ នឹងរៀបសែនព្រេន ប្តីដីដូនជីតារៀបផ្សំផ្គុំឱ្យ កូនយកប្តីពស់ថ្លាន់ ។ ប្តីរត់ទៅទិញស្រាបានមក ប្រពន្ធដាំបាយស្លឆ្អិន ដូសដាក់ តុ ថាស ហៅបងប្អូនជិតខាងឱ្យ មកជួយសែនព្រេន បង្គាប់កូនក្រមុំឱ្យរៀបចំដំណែកបង្កុយ អ្នកស្រុកជិតខាងដែលមានបញ្ញាវាងវៃ គេលាន់មាត់នឹង បុរសនោះថាឆ្លុត ថាព្រើលគ្រប់ៗគ្នា អ្នកខ្លះក៏រកពុទ្ធា អ្នកខ្លះដែលត្រូវស្រា អរឱ្យគេហៅឱ្យចូលទៅសែន នឹងបានស៊ី ជីកសប្បាយ ។

លុះទៅជួបជុំគ្នាហើយ ក៏លើកពស់ថ្លាន់ទៅដាក់លើកកម្រាលសំពត់ស ស្រាយចំណងឱ្យកូនក្រមុំទៅអង្គុយ ទន្ទឹម ពស់នោះក៏នៅស្ងៀមដោយគ្នាអត់អាហារមកយូរថ្ងៃហើយ ។ បុរសបង្គាប់គេឱ្យលើថាសបាយសម្លទៅដាក់ អុជ ទៀនធូបសំបូងសង្រួងប្តីដីដូនជីតា ច្រូចស្រា ៣ ដងរួចចាប់សំណែនំចំណីបាយសម្លគ្រប់មុខ ដាក់ច្រឡកចូលគ្នា មួយបានយកទៅចាក់នៅមុខផ្ទះ ហៅពួកអង្រើងជើងស្នែង ឱ្យស៊ីព្រោះដីដូនជីតាពិសារួចហើយៗ លើកតុថាសចេញ មកក្រៅលត់ភ្លើងទុកកូនក្រមុំនៅមួយពស់ថ្លាន់ក្នុងបន្ទប់ ។ នាងនោះប្រហែលជាខ្លាចពស់ដែរ ប៉ុន្តែនឹងចេញមកក្រៅ ខ្លាចឪពុកម្តាយ ព្រោះគេផ្សំដំណែកឱ្យពស់ថ្លាន់ហើយ ក៏ចេះតែអត់ទ្រាំទៅក៏មិនដឹងឬ ត្រេកអរជាមួយនឹងពស់នោះ ដែរក៏មិនដឹង ។ ចំណែកឪពុកម្តាយនាំញាតិមិត្តស៊ីមាន់ ជីកស្រាឯល្វែងខាងក្រៅ ។ ពស់នោះកាលមនុស្សនៅស៊ី ជីកមាត់អូរអែ វានៅស្ងៀមធ្វើហាក់ដូចជាមិនដឹងខ្លួន ។

លុះគេស៊ីជីករួចស្ងាត់អស់ ប្រហែលជាពាក់កណ្តាលអាធ្រាត្រ វាលាខ្លួនខ្សាកវាឥតរឹបរួតនាងនោះទេ ព្រោះ ពស់នោះវាធំ ល្មមលេបនាងនោះបានតែម្តង វាគ្រាន់តែយកកន្ទុយ រុកដៃនាងនោះជាប់ងាកក្បាលមកក្រោម កៀវរឹង ប្រមូលផ្ទឹមគ្នា វាហាមាត់លេបជើងនាងទាំងពីរតែម្តង ។

ពីដំបូងនាងនោះស្មានថា ពស់ថ្លាន់ប្រុងរួមវេណីនឹងខ្លួន បានជានាងនៅស្ងៀម មិនមាត់ព្រោះដេកជាមួយគ្នា តាំងពីល្ងាច មិនអីសោះបែបជាទុកចិត្តពស់បន្តិចទៅហើយ លុះវាលេបស្រីតៗ ដល់ក្បាលផងនាងនឹកសង្ស័យថា ពស់ថ្លាន់ច្បាស់ជាលេបអញពិតហើយ គិតនឹងក្រោកៗមិនរួច កន្ទុយពស់វារឹតដៃនាងជាប់ នាងភ័យណាស់ស្រែក ហៅម្តាយថា "ពស់ថ្លាន់វាលេបខ្ញុំហើយ" ។ ម្តាយឮមាត់កូនស្រែកហៅក៏ស្រែកសន្ធាប់ទៅវិញថា "ខ្លោចមេចំកូត ប្តី ប្រឡែងលេងផងបានតែព្រើលៗ" ។ ឪពុកស្រវឹងស្រាដេកសន្លប់ហៀរទឹកមាត់កខ្លាត់ ។ លុះពស់លេបដល់ចង្កេះ នាងនោះស្រែកហៅម្តាយថា "ម៉ែៗ ជួយកូនផងពស់លេបដល់ចង្កេះហើយ" ។ ម្តាយរឹតតែជេរបញ្ជោរពីក្រោមកស្តី បន្ទោសថា "កូនអីក៏ចង្រៃមិនចេះខ្មាសគេឯង មិនច្រឡំនឹងអ្នកស្រុកតិចអញចូលទៅវាយក្បាលក្នុងដំណែកបែក ឥឡូវ" ។ នាងនេះចេះតែស្រែកថា "ម៉ែអើយជួយកូនផង ពស់លេបទល់ចុងដង្ហើមហើយ" បន្តិចស្រែកថា "លេបដល់ ហើយ" ។ ម្តាយឮកូនស្រែកញ័រៗ ពេកមិនខ្លីទាំងមាត់តបផងគិតតែពីសម្លឹងដេក លុះលេបដល់បបូរមាត់ ក៏ស្រែក

លាឪពុកម្តាយថា "បើឪម៉ែមិនជួយកូនទេ កូនសូមលាស្លាប់ហើយ" ។ ម្តាយស្តាប់ទៅឮមាត់កូនដ៏ល្ងង់ ក្នុងមាត់ពស់ ថ្លាន់ដែលវាលេបគ្របបបូរមាត់ហើយនោះ ។ លុះបាត់ព្រមាត់កូនម្តាយសង្ស័យ ក៏អុជភ្លើងចូលទៅមើល បាត់កូន ឃើញតែពោះធំកំពឹងតាំងពីក្រោមមករហូត ដល់ជិតពាក់កណ្តាលខ្លួន ។ នាងម្តាយនោះ ក៏ស្រែកទូញដោងផ្តើល ឆោឡោ ដល់អ្នកស្រុកអ្នកភូមិផ្ទះជិតខាងទាំងពាក់កណ្តាលអាជ្រាត្រ ។ ឪពុកភ្ញាក់ឡើងហៅអ្នកស្រុកមកជួប ជុំ ចោមចាប់ពស់ថ្លាន់ ទាក់កចងសន្ធឹង យកកាំបិតព្រាវះយកកូនបានមក សន្លប់សូន្យយឹងដូចជាស្លាប់ តែខ្លួននៅក្តៅ ប្រឡាក់សុទ្ធតែអិលពស់ ពេញទាំងខ្លួនទាំងក្បាល និងដៃជើង ធ្លាប់កខ្វក់ នាំគ្នាដងទឹកមកលាងៗ មិនជ្រះដាំទាំង ទឹកក្តៅមកលាង ក៏មិនជ្រះ លុះគេស្រោចទឹកក្តៅខ្ពស់ៗ លាងឱ្យមួយស្របក់នាងក៏ដឹងខ្លួនឡើងវិញ មើលឃើញបង ប្អូនមាមីង មកជួបជុំគ្នាត្រៀបត្រា មើលមកខ្លួនឯងសុទ្ធតែអិលពស់ធ្លាប់គគ្រក នឹកតូចចិត្តខ្មាសគេណាស់ ក្រោក ឡើងកន្ត្រាក់បានផ្តិលទឹកមួយលើកគ្របក្បាលដើរទៅមាត់កំពង់ ដងទឹកតូចលាងដូចម្តេចក៏មិនជ្រះអិលពស់នោះ គិតថា ឱខ្លួនអញអើយ! ម៉្លេះទៅហើយនឹងនៅជាមនុស្ស ក៏ខ្មាសគេបើស្លាប់ទៅវិញប្រសើរជាង ក៏យកផ្តិលទទូរ ក្បាលដើរទៅត្រង់មាត់ច្រាំងអន្លង់ជ្រៅ នឹកប៉ងក្នុងចិត្តថា "អញនឹងលោតទឹកសម្លាប់ខ្លួនឯងចោល" ។ គិតដូច្នោះ ហើយក៏លោតប្រុងទៅ ក្លាយខ្លួនទៅកើតជាផ្សោតញឹក្លាមមុជក្នុងទឹក ហែលចាប់ត្រីស៊ីព្រងើយ ។ ឪពុកម្តាយរត់តាម ទៅមើលកូន ឯមាត់កំពង់ទឹករកពុំឃើញក៏នាំគ្នាយំសោកអាឡោះអាល័យរៀបរាប់រឿងផ្សេងៗ នៅមាត់ទឹក ។

លុះត្រឡប់មកផ្ទះវិញ បបូលប្តីប្រពន្ធអូសពស់ថ្លាន់យកទៅចោលក្នុងព្រៃធំមួយ ដោយស្មានថាពស់ថ្លាន់វា ស្លាប់ព្រោះវះពោះរយះជាពីរទៅហើយ តែធម្មតាពស់ថ្លាន់តែងមានប្រមាត់រស់ គ្រាន់តែវះពោះប៉ុណ្ណោះមិនស្លាប់ទេ លុះតែកាប់ដាច់ជាពីរដាច់កំណាត់ទើបស្លាប់ ។ យូរៗទៅពស់ថ្លាន់សះជា រស់ឡើងវិញហើយតាំងចិត្តលែងស៊ីមនុស្ស និងសត្វណាដែលគ្មានធាមគ្មានមមីស ។ ការដែលពស់ថ្លាន់លែងស៊ីមនុស្សនិងសត្វគ្មានធាម ក៏ជាប់ទំនៀមពីត្រឹម នោះ មករហូតដល់ឥឡូវនេះ ។ ឯសត្វផ្សោតក៏កើតមាន ពីត្រឹមនាងប្រពន្ធពស់ថ្លាន់ រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ក្បាល ផ្សោតក៏ត្រងោលដូចជារបៀបទទូរផ្តិល សរីរអរយវះរបស់ផ្សោត មិនខុសគ្នាពីមនុស្សប៉ុន្មានទេ ដូចជាដោះ ដូចជា ប្រដាប់ក្បាលខ្មាស នឹងសរីរអរយវះឯទៀតខ្លះសឹង តែដូចមនុស្សទាំងអស់ គ្មានតែដៃជើងប៉ុណ្ណោះទេ ។